

KRAJINA
*u narodnim
pjesmama*
I SEVDALINKAMA

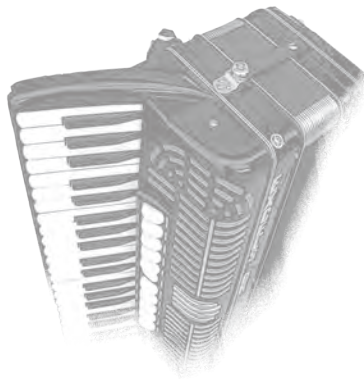
IZET MAŠIĆ

IZET MAŠIĆ

*Krajina u narodnim pjesmama
i sevdalinkama*

*- posvećeno Bajri Redžiću, kantautoru i
interpretatoru sevdalinki -*

SARAJEVO/CAZIN, 2008. GODINE

Bosanskohercegovački korjeni
Knjiga X

Odgovorni urednik:
IZET MAŠIĆ

Autor:
IZET MAŠIĆ

Recenzenti:
JUSUF ŽIGA
AMIR MAŠIĆ

Lektor:
LEJLA MAŠIĆ

Tehnički urednik:
MIRZA HAMZIĆ

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine,
Sarajevo
821.163.4(497.6)- 14:398
784.4(497.6)

Krajina u narodnim pjesmama i sevdalinkama /Izet Mašić. – Sa-
rajevo : Avicena, 2007. – 116 str. : note ; 21 cm. – (Biblioteka
Bosanskohercegovački korjeni ; knj. 10)
Sevdalinka - "odjek naših duša" / Izet Mašić: str. 3-8. - Bajro
Redžić, doajen bosanskohercegovačke sevdalinke: str. 61-70. -
Bibliografija: str. 7-8 ; bilješke uz tekst

ISBN 978-9958-720-37-6
1. Mašić, Izet
COBISS.BH-ID 16053510

Izdavači:
AVICENA, d.o.o., Sarajevo
Bošnjačka zajednica kulture Preporod - Općinsko društvo Cazin
Štampa:
Štamparija FOJNICA, d.o.o., Fojnica

Sevdalinka – „odjek naših duša“

Samo u zadnje tri godine, Bosna i Hercegovina je izgubila svoja četiri doajena narodnih pjesama i sevdalinki: Zekerijaha Đezića, Bajru Redžića, Mehu Puzića i Safeta Isovića. Svaki ponaosob ostavio je neizbrisiv trag u protažiranju, popularizaciji i interpretaciji, vjerovatno najljepših i najautentičnijih, etnomuzičkih i umjetničkih specifičnosti bosanskohercegovačkih, pa donekle i širih balkanskih prostora – sevdalinki, tužnih ljubavnih pjesama južnoslavenskih prostora, koje je pjesnik Antun Branko Šimić nazvao „odjekom naših duša“ (1,2,3,4).

O pjesmama sevdalinkama napisano je mnogo tekstova, uglavnom pozitivnih kritičkih osvrti, koje su pisali profesionalci i eksperti za tu vrstu umjetnosti. Mnoge sevdalinke su tokom desetljeća objavljivane u nizu časopisa i različitih glasila koji imaju ili nemaju dodirne veze s takvom vrstom umjetničkog sadržaja. Također je publicirano i nekoliko vrijednih antologija, poput onih koje su napisali Kuba, Dizdar, Orahovac, Lovrenović i

dr. (1,2,6). Interpretatora sevdalinki ima značajan broj u zadnjih pedesetak godina. Istina onih pravih ne mnogo. Među živim danas ih, nažalost, nema puno, pogotovo onih istinskih kojima je sevdalinka jedina i prava vrsta pjesme koju pjevaju cijeli život i svaki dan. Mladih interpretatora sevdalinke ima malo, posebno onih koji interpretiraju izvornu sevdalinku. Danas je sve više mladih izvođača sevdalinke koji joj pokušavaju, novim aranžmanima, dati novi obol.

Zadugo je bilo uvriježeno mišljenje i vjerovanje u narodu i intelektualnim krugovima, da je gradsku bosanskohercegovačku sevdalinku, baladu i romansu, uglavnom kreirao muslimanski element bosanskohercegovačkog geografskog područja, te da se u njima odražavaju zakoni i postulati, terminologija i mentalitet muslimanskog življa, njegova epikurejsko-hedonistička filozofija života koji u sebi sadrži specifični orijentalni kolorit, dopremljen s Istoka (1).

Pjesnik Nenad Radanović je godine 1991. dao jednu od ljepših definicija sevdalinke: "Sevdalinke, u cjelini uzevši, nisu pjesme sreće, one su više poezija čežnje i neostvarenog života, jer se svi ti ljubavni uzdasi i vihori ne završavaju po volji aktera nego ih docnije zbilja preobražava samo u sjećanje na nešto što bi život bilo".

Sait Orahovac, jedan od najiscrpnijih antologa sevdalinki i narodnih pjesama u BiH, mišljenja je da „ovaj folklor, ustvari, nije isključiva tvorevina jedne klase, sloja ili staleža, jedne konfesije ili jednog privilegiranog reda ljudi vladajuće klase minulih epoha, već čitavog naroda u integralnom smislu riječi“ (2).

U spomenutoj antologiji Ivana Lovrenovića, koju je on nazvao „Za gradom jabuka“ sevdalinka se definira kao „pjesma urbane bosanske sredine, nastala u otomanskom razdoblju u ekonomski i materijalno stabilnijem trgovačko-zanatlijskom miljeu, koji je dominantno bio islamsko-orijentalni“ (6). Sevdalinka je prepoznatljiva kao izraz muslimanske sredine i kulture, mada su je prihvatili i interpretirali i drugi interpretatori osim muslimansko-bošnjačkih, te je sevdalinka, negdje više a negdje manje, postala i etničko-kulturni element i katoličko-hrvatskog, pravoslavno-srpskog, sefardsko-židovskog, romskog življa. Nadalje, Lovrenović karakterizira sevdalinku, s aspekta njenog naziva, ne kao orijentalnu tvorevinu, već kao austrougarski orijentalizam u koji su ušli elementi orijentalno-azijskog porijekla, posebno kad je u pitanju njena muzička struktura. „Jezik, lirska struktura, metrika i uopće zakoni versifikacije, tip osjećajnosti, simbolika, imaginacija, arheozipovi – svi ti elementi bosanske lirske pjesme imaju izvor u onom kulturno-tradicijskom supstratu koji leži u zajedničkoj, preosmanskoj podlozi bosanskog i balkansko-slavenskoga nasljedstva.“

Drugi veliki antolog i dugogodišnji voditelj programa sevdalinki na Državnoj krugovalnoj postaji u Sarajevu, Hamid Dizdar, iznosi mišljenje: „Pjevači pjevaju vrlo mali broj izvornih sevdalinki, iako je njihov broj velik. Tekstovi sevdalinki, koje pojedini pjevači i pjevačice donose i pjevaju, netačni su, nepotpuni, i najčešće sasvim iskrivljeni. Melodije narodnih pjesama, također su pogrešne i nesigurne, tako da ni dva pjevača ne pjevaju istu pjesmu na isti način.“ On smatra da su mnoge melodije sevdalinki i narodnih pjesama tokom zadnjih, više od

pet, stoljeća doživjele značajne promjene, tekstovno i melodijski (1).

Jedna od najcjelovitijih i najizvornijih antologija bosanskohercegovačkih pjesama je antologija češkog melografa i slikara Ludwiga Kube, koji je krajem 19 stoljeća zabilježio melodije gotovo 1.000 bosanskohercegovačkih pjesama i objavio ih u „Glasniku Zemaljskog muzeja“ u Sarajevu. Mnoge pjesme iz ove zbirke tekstovno i melodijski su promijenjene u zadnjih stotinu godina i u raznim krajevima BiH se različito interpretiraju (1).

Dakle, interpretacija sevdalinke je bila specifična od jednog do drugog autora – kompozitora, aranžera, izvođača (pjevača), ali tekstem i sadržajem, kompozicijom i stilom odstupala je više ili manje, zavisno gdje je nastajala i kako se aranžirala u kompoziciju. Neke od sevdalinki prepoznatljive su samo u pojedinim krajevima bosanskohercegovačkih, pa i širih balkanskih prostora. Koliko god se mislilo da su sabrane sve sevdalinke koje su se pjevale na našim prostorima, uvijek se nađu ili čuju neke koje je neko i negdje pjevao, a ostale se nezabilježene u antologijama, koje su se dosad javno publicirale kao knjige ili monografije sa notnim zapisom, kao napr. „Sevdah Bošnjaka“ Muhameda Žere“, „99 sevdalinki... i poneka pjesma“, te „Sevdah nadahnut životom... slobodom“ Omera Pobrića, i dr. (3,4,5,7,8).

Zbirka koje je pred vama sadrži oko pedesetak sevdalinki koje su se pjevale u Krajini i malo su poznate u drugim krajevima Bosne i Hercegovine, jer interpretatori tih narodnih pjesama i sevdalinki zbog niza okolnosti nisu imali prilike da ih pjevaju, a za neke čak nisu ni čuli.

Ova zbirka pjesama je dio repertoara jednog od doajena bosanskohercegovačke sevdalinke – Bajre Redžića, krajišnika, Cazinjanina, koje je rijetko pjevao, za neke od njih samostalno uradio aražmane, a neke je izvorno pjevao kako ih je čuo od svojih zemljaka i njihovih potomaka, a pjevane su u Krajini prije više od pedeset godina.

Izdavačka kuća AVICENA i Bošnjačka zajednica kulture Preporod - Općinsko društvo Cazin žele ovom zbirkom narodnih pjesama i sevdalinki sadržaje tih pjesama učiniti dostupnim širem čitateljstvu.

Smatramo da na taj način ispunjavamo i dug prema jednom vrsnom umjetniku i izvođaču sevdalinke i tako ga otrgnemo od zaborava.

LITERATURA

1. Dizdar Hamid. Sevdalinke. Izbor iz boasankohercegovačke lirike. Izdanje Državne krugovalne postaje. Sarajevo, 1944., 237 str.
2. Orahovac Sait. Sevdalinke, balade i romanse BiH. Svjetlost, Srajevo, 1968., 899 str.
3. Pabrić Omer. 99 sevdalinki i poneka pjesma. Studio „Omega“, muzički atelje Omera Pabrića. Visoko, 1992., 264 str.
4. Žero Muhamed. Sevdah Bošnjaka. 430 sevdalinki sa notnim zapisom. Ljiljan, Sarajevo, 1995., 463 str.
5. Pabrić Omer. Sevdah nadahnut životom... slobodom. Bošnjačke pjesme i kola. Muzički atelje „Omega“. Visoko, 1996., 366 str.

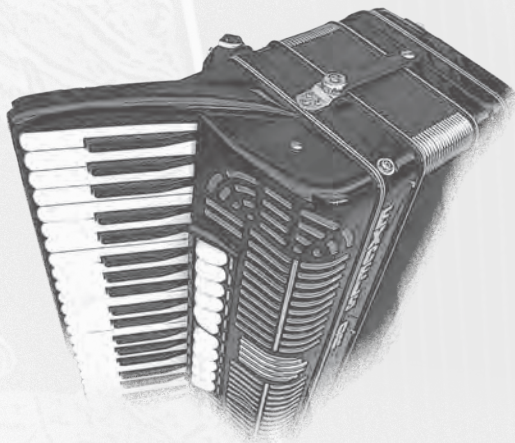
6. Lovrenović Ivan. Za gradom jabuka. Biblioteka „Dani“, Sarajevo, 2004.
7. Hrenovica Muhamed Zlatan. Slovo o Zaimu. VIDAM. Sarajevo, 1997., 102 str.
8. Stojić Mile. Junaci našeg vremena: Safet Isović. Od-lazak kralja sevdalinke. “Dani”, 7. 9. 2007: 70-81.
9. Mašić Amir. Ti si vječna sevdalinko. Avicena, 1996., 97 str.
10. Redžić Bajro. Sevdalinke i narodne pjesme. Neobjavljeni rukopisi. Bihać, 2004.

SARAJEVO, OKTOBRA 2007. GODINE

PROF. DR. IZET MAŠIĆ

PJESME

Bijel Bišću

Bijel Bišću golem teferiču,
sa tebe se vidi na daleko.

Gdje moj dragi bijele dvore gradi,
poduminte meće jasenove.

A pendžere oči djevojačke
i demire od junaka ruke.

I kapiju srebrom okovanu
smilje teše u podzlatu meće.

Dan izgubih konja jahajući

Dan izgubih konja jahajući,
Plješevicom gorom putujući.

Kiša pada ja iz Bišća grada,
sunce sinu a ja na Udbinu.

Sve djevojke izašle preda me,
samo moja i ne haje za me.

Što sam drugu okom pogledao,
ja joj nisam ljubav darivao.

Balada Kulenović Muje

Jedno jutro crni sabah dođe,
kroz čaršiju tužan haber prođe.

Kad (gdje) pogibe Kulenović Mujo,
viš' Vakufa na Čovki planini.

Pogodi ga Jovan harambaša,
jer je Mujo bio gazi-paša.

Njega žali staro pa i mlado,
ponajviše Mehadžića zlato.

Za to (neka) cijeli Kulen-Vakuf znade
gazi Mujo (paša) da za Bosnu pade.

Kad puhnuše sabahzorski vjetrovi

Kad puhnuše sabahzorski vjetrovi,
haj, smakoše (aman) se sa pendžera zarovi.

Iza zara moja draga govori,
haj, gdje si bio (aman) do 'va doba bekrijo?

Ja sam bio u mejhani pio,
haj, i ljubio bolju dragu od tebe.

(Napomena! U svakom drugom redu ima natpjev "aman, aman, haj".)

Bila vila Bišće dozivala

Bila vila Bišće dozivala,
iz Bišća se niko ne odziva,
samo majka Omer-kapetana.

Ko doziva moga kapetana,
otiš'o je šeher Sarajevu,
otiš'o je krojiti haljine.

Kulu gradim s' junačkim kostima,
s' tvojim ću je sinom dograditi.
Nemoj, vilo, ti mi živa bila!

Ti mu, vilo, virna ljuba bila!
Na to se je vila nasmijala.
Klepnu kril'ma pa ode u goru.

Bila Krupo

(BOSANSKA KRUPA)

Bila Krupo i bililo tvoje
zaludu ti sve bililo tvoje.
Da se znade da sam neudata,
metno bi me Krupi kajmekama.

Ja bih znala Krupom upravljati
I redati momke po sokaci.
Lipog Hasu po svilenu pasu
lipog Ibru po ibrišim svili.

Sulejmana od suhoga zlata.
Sulejmane, kad ćeš u sejmene?
Da ja znadem kad ćeš polaziti,
ja bih svoje ruho prodavala.

Pa bi' tebi konja kupovala,
ja bi' svoje pafte raskrivala
pa bi' tvoga konja potkivala
pa bi' tebe mlada opremala.

Bila Bilka

Bila Bilka, bihačka divojko,
bila Bilka.
Kad ti pođeš uz Bužimske strane,
bila Bilka.
Pa obuješ oputne opanke,
bila Bilka.
Pa poneseš zubaću na glavi,
bila Bilka.
U rukama tikvu i motiku,
bila Bilka.
Tad ćeš znati pa ćeš spominjati,
bila Bilka.
Šta su za te Bihačke ravnine,
bila Bilka.

Poletila tri goluba

Poletila tri goluba,
sva tri sa neba,
sva tri sa neba.

I padoše na turbeta,
Ali Osmana,
Ali Osmana.

Jedan nosi vezen jagluk,
Ali Osmana,
Ali Osmana.

Drugi nosi zlatnu sablju,
Ali Osmana,
Ali Osmana.

Treći hodi pa ih vodi,
da ne lutaju
da ne lutaju.

*Kad ja pođem sa
Skokova doli*

Kad ja pođem sa Skokova doli,
mala moja pendđer mi otvori.

Otvor' pendđer i uspavaj majku,
da te ljubim jutru na uranku!

Mala moja iz Velke Kladuše,
voliš li me, da li imaš duše?

Kad ja pođem sa skokova doli,
mala moja, metni sepet slame voli!

Rekli su mi Čoralići doći

Rekli su mi Čoralići doći
mame me mame,
tri me momka mame.
Savil vile, razvil vile,
il' me mame, il' me varaju,
ju ha haj il' me varaju.

Obećaše ali ne dođoše,
mame me mame,
tri me momka mame.
Savil vile, razvil vile
il' me mame, il' me varaju,
ju ha haj il me varaju.

Stan' Mehmede

Stan' Mehmede, sitan hode,
donesi mi džugum vode!
Da operem cijele none
pa da idem u čaršiju.

Refren: tumi, tumi, potujmi u čaršiju
tumi, tumi, potujmi u čaršiju cec.

Da ja nađem kujundžiju,
kujundžiju merakliju,
koji kuje tepeluke
i na ruke belenzuke.

Refren: tumi, tumi...

Oj divojko, lipoto

Oj divojko, lipoto, de pogledaj na nebo.
Kad na nebu Danica, tirala se misecom.
Haj' miseće za goru, za goricom vodica.

Na vodici platica, na platici curica.

Bilo lice umiva.

Daj, curice, vodice, iz te bile ručice.

Ne dam, vala, ni kapi da ti duša ishlapi.

Zbog sinoćnje beside i jutrašnje jabuke.

Svakom daješ rumene, meni daješ uvehle.

Uvehla ti duša ta kao ona jabuka.

*Kad ja pođem sa
Skokova doli*

(DRUGA IZVEDBA)

Kad ja pođem sa Skokova doli (2x)
glaj cinger, glaj cinger
još kadu šmile i me
mamo gradski eee.
Inci cinci peristepe
vojni jegerent.
Oj burbete turbe ruže
traj mala haj.

Metni mala sepet sjena voli (2x)
glaj cinger glaj cinger
još kadušmile ime
mamo gradski eee.
Inci cinci peri stepe
vojni jegerent.
Oj turbete turbe ruže
traj mala haj.

Svu noć mi soko prepjeva

Svu noć mi soko prepjeva
sa grane jele zelene.
Kraj žubor vode studene
i zumbul bašče mirine. (2x)

U zoru ranu prestade
umoran soko pjevati.
Klonuo s' jele zelene
na crnu zemlju ledenu
pod vitu ružu rumenu.

Cazin u sjećanju

Cazin u sjećanju
džamija stara
sa nebom eno razgovoara.

Refren: To zlato kuju kujundžije
to kuju behar nebom u ljetu
pa Cazin poput hamajlije
nosim svud po svijetu.

A kad se nađe
u mojoj duši
sa mjesečinom zapjevuši

Refren: To zlato kuju...

A mjesečina
kad se razlije
niz sokake, bašče, avlije.

Refren: To zlato kuju...

Moj dragane

Moje dragane, kutijo bombona
ti ne idi gdje je gostiona.

Gostiona to je luda kuća
gdje bekrije piju do svanuća.

Moj dragane, u dalekom svitu,
nadam ti se ko prolitnom cvitu.

Moj dragane, što me zaboravljaš,
našu ljubav drugoj obećavaš.

Ibro l' mi hoda oko grada

Ibro l' mi hoda oko grada
nosi diple u rukama.
Uz diplice uzdihuje
a na malu namiguje.

Mala moja, rano moja,
gdi počiva ljubav tvoja,
ljubav naša među nama
a mladost nam prođe sama.

Cazin grade

Cazin grade, hej lane,
Cazin grade, moj dragane,
Cazin grade i tebe mi fale.

Da s' na tebi, hej lane,
da s' na tebi, moj dragane,
da s' na tebi devetera vrata.

Sva su vrata, hej lane,
sva su vrata, moj dragane,
sva su vrata srebrom okovata.

A deseta, hej lane,
a deseta, moj dragane,
a deseta sva od suhog zlata.

A pendžeri, hej lane,
a pendžeri, moj dragane,
a pendžeri srmom okićeni.

Hej Munire, đe ti je Muharem

Hej Munire, hej Munire,
đe ti je Muharem, đe ti je Muharem.

Otišo je, otišo je
u Cazin na sajam, u Cazin na sajam.

Da mi kupi, da mi kupi
čita za dimija, čita za dimija.
Da mu budem, da mu budem
lipša i milija, lipša i milija.

Lipa cvića, lipa cvića
naokolo Bišća, naokolo Bišća.

Sadila ga, sadila ga
Ajka iz Šturlića, Ajka iz Šturlića.

Lipa cvića, lipa cvića,
al' neima mladića, al' neima mladića.

Blago s' onom đulu rumenome

Blago s' onom, blago s' onom
đulu rumenome.

Koji raste, koji raste
dragoj na pendžeru.

Pa on gleda, pa on gleda
gdje mu draga spava.

Gdje li spava, gdje li spava
gdje se raspasava.

Gdje li viša, gdje li viša
lale i đerdane.

Vasva

Kiša pada, travu rosi
mladi Rifet Vasvu prosi.

Kad to čula Vasvina mati,
stade Vasvu proklinjati.

Volim Vasvu sahraniti,
neg' Rifeta zetom zvati.

Salla uči, glas se čuje,
majka Vasvu sahranjuje.

A na brijegu Rifet sjedi
i u Vasvin mezar gleda.

Vasvo dušo, rano moja
gdje počiva mladost tvoja.
Svje je kriva majka tvoja.

Mašin firer

Mašin firer napio se vina
iznad sebe vatru izbaciva.

I popali ćoške i mušepke
sve mejhane i redom dućane.

I džamije do Sulejmanije
momci žale svoje trgovine.

A djevojke prtenine ruha
sve se svila u oblake svija
a zlato se u topove zbija.

Kolika je Dženetića avlija

Kolika je Dženetića avlija,
avlija.

Po njoj šeće gonđe lale
Mulija, Mulija.

Na nogam' joj od sedefa nanule,
nanule.

A po njima čiftijane panule,
panule.

Gledala je tri jarana s' Mejdana,
s' Mejdana.

Jedan jaran Bakarević Avdaga,
Avdaga.

Drugi jaran Dženetića Ali-beg,
Ali-beg.

Treći jaran sa Bendbaše Šaćir-beg,
Šaćir-beg.

Govorio Bakarević Avdaga,
Avdaga

Gledajući gonđe lale Muliju,
Muliju

Ko je tebi tako ime nadio,
nadio

Handžar mu se posred srca zabio,
zabio.

Banja Luko na krajini fala

Banja Luko na krajini fala
niko ne zna ni čijega hala.

Ikindija stiže haberdžija
utopi se Mujo Čelebija.

Utopi se Afa kupajući
na Vrbasu usred Banja Luke.

Njega žali i staro i mlado
ponajviše lijepa djevojka.

Kolo igra u kanzaferiji

Kolo igra u kanzaferiji
kolovođa Hata Maglajlića.

Do podne je kolo preigrala
a od podne jade zadavala.

Izgubila sitnu hamajliju
a' je nađe kujundžija Smajo.

Pa je daje pobri Ahmet-agi
de pogledaj šta u njojzi piše.

Čim je Hata Maglaj primamila
oženjena i neoženjena.

Oženjeno žene ostavilo
neženjeno pamet izgubilo.

*PJESME IZ OSTALIH
KRAJEVA BiH*

Grieh

Ali-bega zaklinjala majka
da ne čini jada svakojaka.

Da ne sudi u meščemi krivo
ni za mito nit golemo blago.

Duša prava Bogu je pribrana
duša kriva direk džehenema.

Kad morija Mostar morijaše

Kad morija Mostar morijaše,
sve umori staro pa i mlado.
Pa umori majci Ibrahima.
Žao joj ga u greblje kopati,
već ga kopa u zelenu bašču.
Svako ga je jutro oblazila
a jedno ga jutro dozivala.

Je l' ti furdo Ibro bez dušeka,
je l' ti nisko bez brusa jastuka,
je l' ti zima bez kumaš jorgana
jesu l' tepke tahte javorove?

Iz mezara nešto progovara,
nije majko tvrdo bez dušeka.
Nije nisko bez brusa jastuka
nije zima bez kumaš jorgana,
nit' su teške tahte javorove.
Već su meni guje dodijale
oči piju u perčin se kriju.

Kuni majko Omera berbera
koji mi je perčin ostavio.
Reci majko mojim jaranima,
što gledaju neka ne varaju,
najteže su djevojačke kletve.

Da sam tihi lahor

Da sam onaj tihi lahor
što u sabah puše
i opojni miris krade
s katmera i ruže.

Svake zore ja bi' tebi
svom premilom cvijetu
mirise bih s tvoje kose
nosio po svijetu.

I o tebi svima bih pričao
nek sav svijet znade
kakve draži, kakve čari
naš istok imade.

Zove majka pašu Sokoliju

Zove majka pašu Sokoliju
s' vrh Hatara viš' Sokolovića:
moj Mehmede, nad carstvom vezire,
vodiš vojsku Šamu i Bagdadu,
tvrdom Beču i ravnom Budimu,
svoju Bosnu nikad ne pohodiš,
a ja moram jedna umrijeti.

Moj Mehmede, sine ponositi,
dovedi mi s mora neimare
pa načini po Bosni hajire,
obuzdaj mi pobješnjelu Drinu,
s ćuprijom joj sastavi obale,
načini mi karavan-saraje
nek se znade koga sam rodila.

Oj mjesече

Oj mjesече, ti stari putniče,
dugo li smo skupa putovali.

Ti si sjao, a ja konje krao,
ukrao sam vranca i zelenka.

Na vrancu ću vojsku vojevati,
na zelenku ukrasti djevojku.

Bostan plivla

Bostan plivla Mahmutbegovica,
haj, prekrila se saraj baš mahramom.

Nju pogleda Mujo momče mlado,
haj, samo sebi ti govorio.

Daj mi Bože vihor sa planine,
haj, jugovim od Hercegovine.

Da podigne saraj baš mahramu,
haj, da ja vidim lice begovice.

Gonđe Mehi misir omilio

Gonđe Mehi misir omilio,
u misiru, lalo moja,
haj, dvore sagradio.

Sve djevojke na naselje išle,
sve djevojke, lalo moja,
haj, na naselje išle.

Svaka nosi dibu i kadifu,
svaka nosi, lalo moja,
haj, dibu i kadifu.

Samo Fata ogru ispod vrata,
samo Fata, lalo moja,
haj, ogru ispod vrata.

Jednom uđe, više ne izađe,
jednom uđe, lalo moja
haj, više ne izađe.

Mujo se sprema na vojsku

Mujo se sprema na vojsku. (2x)
Ah, jadna draga Mujina,
što si, jadna, sevdah svezala?

Draga mu janluk spremala. (2x)
Ne kuha janluk vodicom,
već sa gorkim suzama.

Mog'o bi Mujo ne doći. (2x)
Ah, jadna draga Mujina,
eto što je sevdah svezala.

Sve sam dertli

Sve sam dertli i kaharli,
sam se razgovaram.

Dertli žene, dertli ljudi,
ne znaju mi čudi.

Niko ne zna, niko ne zna,
moga teškog jada.

Jer je mene, jer je mene,
ostavila daraga.

Oj kišice

Oj kišice, oj kišice,
moja nehorice.
Što ti sada, što ti sada,
u nehoru pade.

U nehoru u nehoru,
u petak u podne.
Da ne mere da ne mere
dragi dragoj doći.

Drag će dragoj, drag će dragoj
i po kiši doći.

I po kiši i po kiši
i u pomračini.

A nedragi a nedragi
ni po suncu neće.

*Zalud tebi
Derviš-begovice*

Zalud tebi Derviš-begovice,
zalud tebi te strukinje mladoj.
Tebe beže milovati neće,
on miluje subašinu Minu.
Kad to čula Derviš-begovica,
ona ode subašinu dvoru.

Kadli Mina, kadli Mina
za džerdžefom drima.
Pola platna, pola platna,
pola suhog zlata.
Kazuj meni, subašina Mino,
čije platno, čije li je zlato.

Moje platno, Derviš-bega zlato.
Kad to čula Derviš-begovica,
iza pasa handžar izvadila
usred srca mladu udarila.

Madžarijo, žuta li si

Madžarijo, žuta li si,
nevjestice blijeda li si.
Kako neću blijeda biti
kad ja služim zulumčara.

Do po noći pije, lije,
od po noći kući ide.
Men' ga valja dočekati,
kapiju mu otvoriti.

Kapiju mu otvoriti
i na njegov se nasmijati.
On na mene smrknut gleda
pa se sebi smijati ne da.

On ne pita gdje si, draga,
već on pita gdje je majka?
Je li majka večerala,
je li babo kahvu pio?

Jes' ti majka večerala,
da Bog da te ne imala.
Jes' ti babo kahvu pio,
da Bog da te zaželio.

Gorom jezdi budimski Bešlaga

Gorom jezdi budimski Bešlaga,
s' vjernim drugom lijepom Umihanom.
Kad su bili nasred gore čarne,
progovara budimski Bešlaga.

De zapjevaj đuzel Umihana,
de zapjevaj, pa me razgovaraj!
Bogme neću, budimski Bešlaga,
ova gora nikad nije sama.

Ja l' bez vuka ja li bez hajduka,
ja l' bez onog Malin-harambaše.
Triput me je od majke prosio,
on prosio, majka nije dala,
zemljica joj kosti izmetala.

U seocu malenom Vitezu

U seocu malenom Vitezu,
sedam cura za đerđefom vezu,
svaka veze, svaka sprema dara,
da dočeka bega gospodara.
Al' ne prođe ni nedjelja dana
na avliji kapija se otvara.
Eto bega na pomamnu dori
pa on slugi Hasanu govori.

Moj Hasane, moja vjerna slugo,
valja doru dobro nahraniti
sutra ćemo zorom putovati,
putovati vojsku vojevati.
Sve ga kade dočekaše redom,
najstarija kada progovara:
uvjek si nam ti donio dara,
ovog puta ništa donio nisi.

Prod' te me se, mojih sedam cura,
b'jela mi je izgorjela kula,
a u kuli živovanje milo
pa dabogda ni mene ne bilo.

Sinja magla po Hiseti pala

Sinja magla po Hiseti pala,
sinju maglu djevojka je klela.

Sinja maglo, raja ne vidila,
podigni se aršin u visine.

Rekla su mi tri dragana doći,
zumbul Suljo i karanfil Mujo
i Hamdija bjela hamajlija.

(

Prošetala Hana pehlivana

Prošetala Hana pehlivana
ispred dvorca Firdus-kapetana.
Nju mi prati kumrija robinja,
Kumrijice, moja robinjice.

Je l' mi kratka čohali feredža,
vide l' mi se oči kroz jašmake,
vidi l' mi se sedefli tambura,
vide l' mi se dojke kroz jeleke.

Je l' kod dvora Firdus-kapetane,
gleda li me s' visoka pendžera,
gleda li me begeniše l' me?
Tebe gleda Firdus-kapetane.

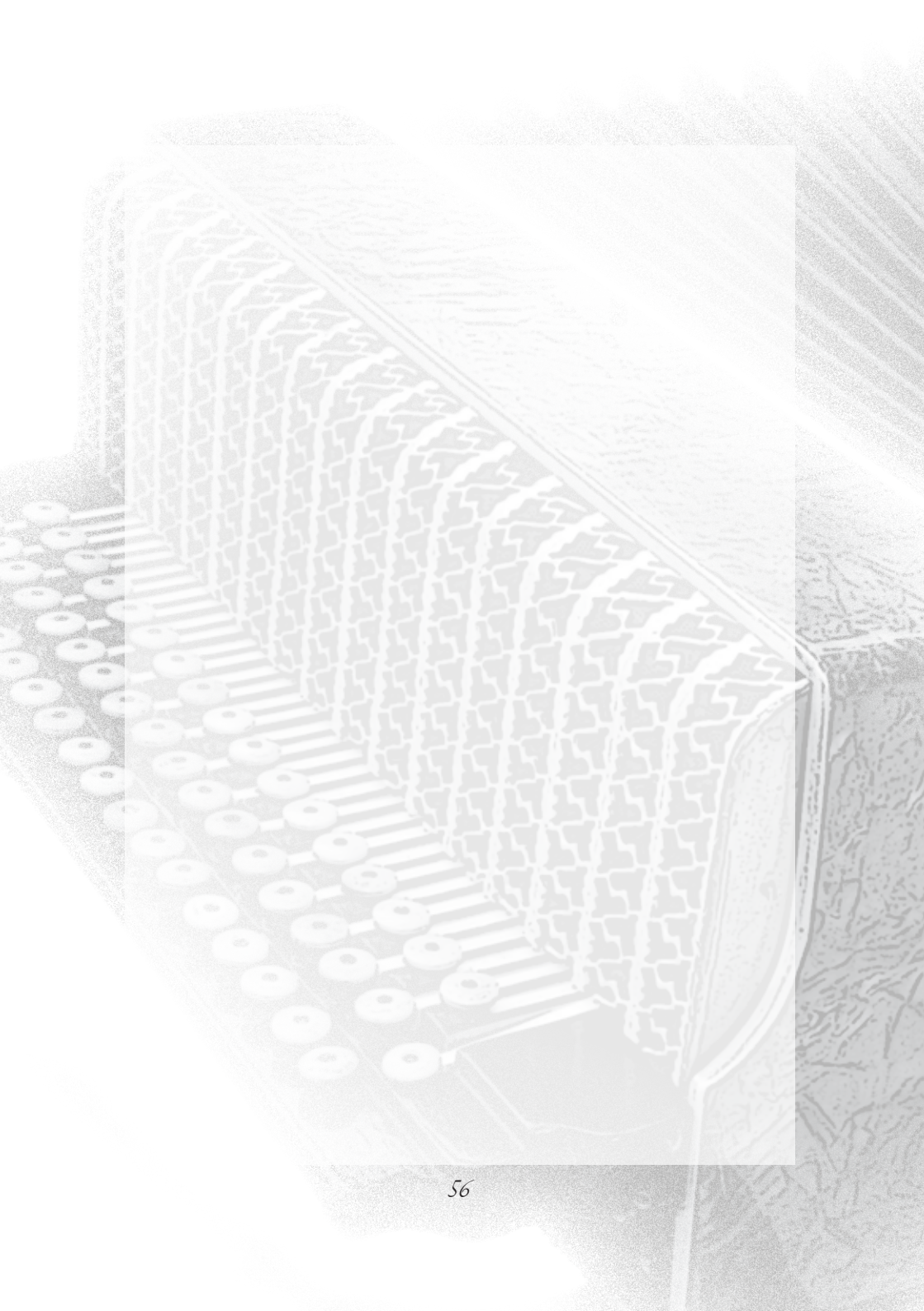
I ja imam slatko lane

I ja imam slatko lane,
curu garavu.
Da je nema ni sam sultan
u svom haremu.

Oči crne kosa vrana
usta medena.
Dva obraza dvije ružice
đula rumena.

Iskaše je prosiše je
momci u zaman.
Svi se redom povraćашe
a ja ostah sam.

Hodi meni hodi dragi
i zagrli me ti.
Tako ona meni veli
poljubi me ti.

Napomene

- Pjesma „Bijel Bišću“ je narodna pjesma, čiji autor teksta i muzike nije poznat, a pjevali su je akšamlije uz rijeku Unu u okolini Bihaća.
- Pjesma „Dan izgubih konja jahajući“ ispjevana je u doba Mustaj-bega Ličkog, pjevana je u Bihaću i njegovoj okolini.
- Pjesma „Balada Kulenović Muje“ potiče iz okoline Kulen-Vakufa, a ispjevana je u doba dolaska Austrougarske na bosanskohercegovačke prostore.
- Pjesma „Kad puhnuše sabahzorski vjetrovi“ je stara narodna pjesma koju su stari Bišćani često pjevali u akšamske sahate uz rijeku Unu i u bihaćkim mejhanama.
- Pjesma „Bila vila Bišće dozivala“ je stara pjesma, ispjevana u vrijeme turske vladavine u Bihaću i njegovoj okolini, a njen autor teksta i muzike je nepoznat.
- Pjesma „Bila Krupo“ nastala je za vrijeme turske vladavine i pjevala se u nekim begovskim familijama.
- Pjesma „Bila Bilka“ je stara narodna pjesma, pjevana u Bihaću i njegovoj okolini.
- Pjesma „Poletila tri goluba“ je stara narodna pjesma, zabilježio ju je u Cazinu Arif Bajramović.

- Pjesma „Kad ja pođem sa Skokova doli“ potiče iz okoline Cazina, a njenu originalnu izvedbu Krajišnici su pjevali grupno.
- Pjesma „Rekli su mi Čoralići doći“ je stara pjesma pjevana u okolini Cazina, a izvodile su je žene u grupama.
- Pjesma „Stan' Mehmede“ je stara pjesma pjevana u okolini Cazina, a zabilježili su je stari Krajišnici: Ibrahim Budimlić, Rasim Semanić i Ibro Badić, oko 1960. godine.
- Pjesma „Oj divojko, lipoto“ je stara krajiška pjesma, koju je često izvodio Arif Bajramović iz Cazina.
- Druga verzija pjesme „Kad ja pođem sa Skokova doli“, u čijem tekstu ima više austrougarskih riječi, često su je izvodili cazinski tamburaši.
- Pjesma „Svu noć mi soko prepjeva“ je stara narodna pjesma koju je često izvodio Arif Bajramović iz Cazina.
- Pjesma „Cazin u sjećanju“, čiji je autor teksta nepoznat, u novijoj verziji komponirao je Emir Puškar iz Cazina.
- Pjesma „Moj dragane“ često se pjevala u okolini Cazina, a za vrijeme kopanja, žetve i zimskih seoskih sijela.
- Pjesma „Ibro l' mi hoda oko grada“, često su je pjevali stari ljudi u bihačkoj i cazinskoj krajini, a naročito su je dobro izvodili: Rasim Simanić,

Ibrahim Budimlić i Ibro Badić.

- Pjesmu „Blago s’ onom đulu rumenome“ je često izvodio Arif Bajramović iz Cazina.
- Pjesma „Mašin firer“ je narodna pjesma iz Travnika i okoline, ispjevana u vrijeme austrougarske vladavine, a govori o mašinovođi (fireru) parne lokomotive uzanog kolosijeka zvanog ćire.
- Pjesma „Kolika je Đenetića avlija“ je stara pjesma s Vratnika u Sarajevu, ispjevana za vrijeme turske vlasti, u doba kada je načelnik Sarajeva bio Đenetić Ali-beg.
- Pjesma „Kolo igra u kanzaferiji“, ispjevana je u vrijeme otvaranja poznate banjalučke džamije – Kanzaferije, a posvećena je Hati Maglajlić, jednoj od najljepših banjalučkih cura.
- Pjesma „Grijuh“ je stara narodna pjesma, čiji autor nije poznat.
- Pjesma „Kad morija Mostar morijaše“ je stara pjesma ispjevana u Mostaru za vrijeme turske vladavine u doba velikog pomora naroda, uzrokovanog kugom (morijom).
- Pjesma „Da sam tihi lahor“, autor ove pjesme je poznati bosanskohercegovački pjesnik Musa Ćazim Ćatić.
- Pjesma „Zove majka pašu Sokoliju“ pjevana je u Višegradu i okolini za vrijeme turskog perioda.
- Pjesma „Oj mjeseče“ je stara narodna pjesma pjevana u okolini Sarajeva.

- Pjesma „Bostan plivla“ je stara narodna pjesma pjevana u Banjoj Luci i njenoj okolini.
- Pjesma „Gonđe Mehi misir omilio“ je stara narodna pjesma pjevana u Travniku i njegovoj okolini.
- Pjesma „Mujo se sprema na vojsku“ je stara pjesma koju je često izvodio Hakija Karabegović u Banjoj Luci.
- Pjesma „Sve sam dertli“ je stara narodna pjesma koju je često izvodio Hakija Karabegović iz Banja Luke.
- Pjesma „Oj kišice“ često se pjevala u Bosanskom Novom i njegovoj okolini.
- Pjesma „Zalud tebi Derviš-begovice“ je stara narodna pjesma iz Livanjskog kraja.
- Pjesma „Gorom jezdi budimski Bešlaga“ je stara narodna pjesma, često pjevana u srednjoj Bosni.
- Pjesma „ U seocu malenom Vitezu“ je stara narodna pjesma, često pjevana u Vitezu i okolini.
- Pjesma „Sinja magla po Hiseti pala“ je stara narodna pjesma, često pjevana u Banjoj Luci (Hiseta – Banja Luka).
- Pjesma „Prošetala Hana pehlivana“ je stara narodna pjesma, često pjevana u Livnu i okolini.
- Pjesma „I ja imam slatko lane“ je stara sarajevska pjesma.

*Bajro Redžić, doajen
bosanskohercegovačke
sevdalinke*

Nekoliko značajnih momenata uticalo je na moju odluku da priredim ovu zbirku narodnih pjesama i starih sevdalinki koje se pjevaju u Krajini.

Jedan je, događaj, vezan za moje prve utiske o čovjeku, doajenu sevdah-pjesme, sviraču i pjevaču, čija je harmonika pratila sve poznatije izvođače sevdalinke, koje sam stekao prije nekoliko godina na proslavi jubileja cazinskog Doma zdravlja. Svečanost u hotelu Sedra u Bihaću, tih dana, imala je za cilj okupiti zaslužne ljude zdravstva toga kraja, liječnike i medicinske sestre, i druge djelatnike koji su svojim dugogodišnjim radom zaslužili da ovaj Dom zdravlja stekne reputaciju organizirane zdravstvene organizacije, kakva se rijetko sreće u drugim dijelovima Bosne i Hercegovine.

Književnik Enes Kišević, koji je tu večer trebao biti voditelj umjetničkog programa, uz učešće Kemala Montena i još nekih gostiju, "zaslužan je" da sam, igrajući njegovu ulogu konferansijea, upoznao i gospodina Bajru Redžića i bio iznenađen da takav "sevdalija" postoji na našim prostorima. Oduševio me

njegov repertoar starih sevdalinki i narodnih pjesama-koje nikad nisam ni čuo, a koje nisu zapisane u zbkirkama Dizdara, Orahovca, Pobrića, Žere...

Bajre Redžića više nema među živima, rahmetlija je, ima više od godinu dana. Malo ga se ko sjeti i pusti neku nje-govu sevdalinku na radiju ili televiziji.

Kad sam jednom prilikom u svom autu pustio kasetu s glasom Bajre Redžića, rahmetli Zekerijah Đezić, koji je tom prilikom bio samnom u autu, nemalo je bio iznena-đen da imam originalni Bajrin glas snimljen za internu upotrebu. Ispričavši mi o kakvom sevdaliji je riječ, koji je znao, prema njegovom kazivanju, otpjevati više od tri hiljade pjesama, sam Đezić se složio s mojom idejom da pokušam objaviti nekolicinu onih pjesama, koje je samo Bajro zapamtio, a pjevale su se od davnina, isključivo u Krajini i samo ponekad u javnim Bajrinim nastupima. Neke od njih je zapjevao i rahmetli Zekerijah Đezić.

Drugi momenat bio je kada mi je doktor Selim Toroma-nović, inače predsjednik Bošnjačke zajednice kulture Preporod - Općinskog društva Cazin, dao ideju da se pjesme iz Bajrinog repertoara zapišu, i kao takve budu dostupne generacijama. Kolega Selim Toromanović, i sam, s izraženim senzibilitetom za umjetnost, (također, zaljubljenik sevdalinke), odlučio je privoljeti gospodina Bajru Redžića da sevdalinke i narodne pjesme, koje je on često znao pjevati uz vlastitu svirku za svoje uže prijate-lje u kahfanama i kućama, zapiše (tekst i note) i pohrani ih, i eventualno pretvori u neku formu publikacije do-stupne ljubiteljima ove vrste umjetnosti. Selim Toroma-nović je dugo tragao za nekim ko bi ove Bajrine pjesme pretvorio u neki audiovizuelni zapis.

Treći momenat bio je razgovor s rahmetli Safetom Isovićem u julu mjesecu 2007. godine, prilikom moje posjete Safetu na Ortopedskoj klinici u Sarajevu, gdje je ležao vrlo bolestan, i tom prilikom je započela priča o Bajri Redžiću i njegovom opusu i interpretaciji sevdalinke, te o tome kako takve osobe, naš narod i oni koji su neposredno odgovorni za njihov radni i umjetnički angažman, vrlo brzo puste da odu u zaborav. Rahmetli Safet, valjda i sam u bojazni da se neće i njemu slično desiti, srdačno je odobrio moju ideju da iniciram nekoga ili neku instituciju da se pozabavi likom i djelom rahmetli Bajre Redžića. Bili su ovo motivi i razlozi koji su me ponukali da pripremim ovu zbirku pjesama Bajre Redžića.

Iako je zbirka naslovljena KRAJINA U NARODNIM PJE-SMAMA I SEVDALINKAMA, ona je obuhvatila i nekolicinu sevdalinki i narodnih pjesama iz drugih dijelova Bosne i Hercegovine, a koje su se tokom proteklih decenija i stoljeća pjevale u cazinskoj i bihaćkoj Krajini, koje je, možda, jedino gospodin Redžić i znao. Moram spomenuti da u dosta pjesama Krajine i livanjskog kraja pretežno dominira ikavski izgovor, pa se, naprimjer, ženska imena izgovaraju na završnom vokalu e, o, kao npr. Fejzo - Fejza, Fatime - Fatima, Munire - Munira, Đulse - Đulsa... Takav izgovor imaju Krajišnici i danas.

Sevdalinke i narodne pjesme je gospodin Bajro Redžić, koji je inače rođen u Polju kod Cazina 1944. godine, a prvi svoj javni nastup imao u Sanskom mostu 1958. godine, na jednom lokalnom takmičenju kao tada najmlađi izvođač narodne pjesme, sakupio od starih ljudi i žena tokom svoje dugogodišnje karijere, kako bi on to uobičavao reći - od banjalučkog djetinjstva pa nadalje, pjevajući od Vardara pa do Triglava. Bajro Redžić nije mogao

odoljeti kad ga njegovi prijatelji, poznanici i komšije, a posebno doktori Cazina i Bihaća povremeno ne bi “privoljeli” da im do kasno u noć svira i pjeva mnoge od sevdalinki navedenih u ovoj zbirci.

Zbirka obuhvata u svom prvom dijelu dvadesetak narodnih pjesama i sevdalinki koje su se uglavnom interpretirale u cazinskoj i bihaćkoj Krajini, a u svom drugom dijelu, otprilike, još toliko pjesama, koje su se pjevale u Krajini, a potekle su iz drugih dijelova Bosne i Hercegovine i šire.

Ova zbirka samo je jedna u nizu objavljenih knjiga sevdalinki, koje, naročito u posljednjih nekoliko godina ovog teškog i turobnog poratnog vremena, doživljavaju neku vrstu svoje reinkarnacije i rehabilitacije. Posebno treba istaći knjige Omera Pobrića, našeg istaknutog umjetnika, majstora harmonike ali i kompozitora i aranžera (“99 sevdalinki...i poneka pjesma” i “Sevdah nadahnut životom...slobodom”), koji je čitav svoj radni vijek posvetio sevdalinci, te knjigu Muhameda Žere (“Sevdah Bošnjaka”), svojevrsnu zbirku od oko 430 naših najpoznatijih sevdalinki, koje su se desetljećima izvodile i pjevale na našim prostorima.

A kao što reče Jasna Pobrić–Hadžiselimović, profesor muzike: “Specifičan način života, mentalitet i kultura muslimana našli su odraza u bosanskoj sevdalinci, pa ona i nije ništa drugo do, u stihove visoke umjetničke vrijednosti, pretočena etika, tj. običajnost muslimanskog naroda prisutna u svim sferama društvenog i ličnog života pojedinca, stvaraoaca i slušaoca sevdalinke”.

Vrsni interpretator sevdalinke Safet Isović, kazuje: “Sevdalinka je pjesma urbane sredine, tekstualno profinjena.

Ona izražava čežnju, uzdah za nečim što je prošlo ili uzdah radosti za nečim što će doći ili što traje. Ona je komponenta ljubavi, ljepote, života, ponašanja. Sevdalinka tretira sve životne probleme, ali profinjeno.” (“Ljiljan”, novembar 1996.).

Između brojnih drugih tumačenja i komentiranja sevdalinke i njene vezanosti za bosansko tlo, spomenuo bih još misao Esada Bajtala, koji u knjizi Omera Pobrića “99 sevdalinki... i poneka pjesma” kaže: “Kako god Bosna, tako i njena kultura, duhovna naročito, u koju spada, prije svega sevdalilnka, dijamantska ogrlica bosanske duhovnosti, nekom sudbinskom čudesnošću ovih ukletih prostora, mora stalno da brani svoju samostalnost i autohtonost vazda joj osporavanog izraza svake vrste. A najteže je braniti najočiglednije, jer se ono uvijek osporava iracionalnim i besmislenim. A kako iracionalno pokazuje naročitu vrstu otpornosti na logičku argumentaciju, to je i racionalni dijalog s njim besmislen i apsurdan, baš kao i Kantov primjer dvojice, od kojih jedan muze jarca, a drugi podmeće sito.”

Muhamed Zlatan Hrenovica u svojoj knjizi “Slovo o Zaimu” u predgovoru kaže: “Kao umjetnički izraz sevdalilnka je vjerovatno najdublje i cjelovitije nego druge umjetničke forme iskazala slojevitou i nedovoljno odgo-netnutu prirodu čovjeka koji stoljećima postoji u Bosni i Hercegovini, odolijevajući svim surovim hirovima prirode i historije kao svoje sudbine. Analiza bilo kojih od mnogobrojnih komponenti sevdalinke upućuje na to da je ona identična svom stvaraocu, Bosanskom Čovjeku. U samo jednoj od mnogobrojnih vizura takve analize otkrivamo paralelu Čovjeka i Pjesme, skrivenu u nevjerovatnom paradoksu surovih uvjeta života i njegove ne-

salomive volje da istraje i živi. Gotovo identičan odnos u umjetničkom smislu nalazimo u također gotovo nevjerovatnom paradoksu koji postoji u interakciji poetskih tekstova u sevdalinci i onog njenog muzičkog dijela. U znatnom broju najvrijednijih poetskih tekstova sevdalinke sadržane su ozbiljne i gotovo tragične tematske cjeline, a u muzičkom dijelu sevdalinke one su donešene najnježnijim zvucima ljudskog glasa i instrumenata. Kao da muzika sućutno trepti tugom nad tragičnom temom koju umjetnički donosi poetski tekst. Suptilni drhtaj, originalni vibrato ljudskog glasa u sevdalinci, gotovo da oponaša istovjetan vibrato saza ili tamburice. I upravo tom tanahnom kajdom kazuju se duboke i tragične teme, neodgonetnute umjetničke ljepote, koju može dossegnuti usmena bošnjačka balada.

U nastojanju da tumačimo sevdalinku otkrivamo zapravo tajnovite predjele ljudske duše i temeljne odlike Bosanskog Čovjeka. U najdubljem sloju ovog antropološkog fenomena temeljna odlika je ljubav. To je ona nesebična, gotovo fatalna ljubav prema svemu što tog Bosanskog Čovjeka okružuje – od dragih bića, majke, brata, djeteta, do žene kojoj Bosanski Čovjek u ljubavi daruje sve. U toj iskrenoj i dubokoj prizmi pogleda na život prelama se sve. U lijepom i cjelovitom spektru svih boja i preliva pojave koju zovemo život. Upravo na ljubavi prema životu naš Bosanski Čovjek temelji sve druge vrijednosti. U tom životu on voli, pati, trpi, nestaje, ali mu se nesebično i prkoseći smrti, sav daje.”

Nesporno je da je sevdalinka bila tendenciozno, posljednjih desetljeća, potiskivana u zaborav i, kao što reče Safet Isović, “maltene, sramota ju je bilo poznavati”. S druge strane, vrlo je mali broj ljudi koji se profesionalno

bavio proučavanjem sevdalinke. Osim toga, sevdalinka nije bila obavezan predmet u edukacijskim institucijama, te postoji mišljenje da bi se morala u budućnosti zaštititi i izučavati kao poseban predmet, od osnovne škole do muzičkih akademija i sličnih institucija.

Također, citirao bih Omera Pobrića i njegovu misao zbog čega trebamo u budućnosti protažirati autore koji pišu sevdalinke i objavljivati knjige o njima: “Posljednjih godina, naša naraodna muzika nije u adekvatnom stanju, a iz dana u dan njen izvedbeni nivo nemilice srozavaju bulumente osrednjih izvođača, kojima ona nije na srcu. Knjige o sevdalinkama treba da pomognu zainteresiranim zaljubljenicima, entuzijastima, da spoznaju bar djelimice šta je sevdalinka, da upoznaju njen duh i smisao koji svoje korijene vuku direktno iz mentaliteta i životne filozofije bosanskog naroda.”

Bard bosanske sevdalinke, rahmetli Zaim Imamović, je u jednom intervjuu prije petnaestak godina, izrekao slijedeće mišljenje: “Danas se stvara malo dobrih pjesama. Nove pjesme brzo dođu ali brzo i prođu, jer nemaju kvaliteta. Samo prave vrijednosti ostaju. A ima i zaista lijepih novokomponiranih pjesama. Krivci su disko-kuće. Zbog želje za većom zaradom one potpomažu veliku produkciju šund-pjesama. Potrebno je osigurati da u tim kućama rade stručnjaci i da prije snimanja pjesama odrede šta je dobro a šta nije. Poslije, kad ploča izađe – kasno je. Raduju me novine, ali me žalosti činjenica da se mladi pjevači koji imaju kolekcije zlatnih ploča ponašaju na način koji im ne odgovara. Poslije nekoliko uspjeha i ploča smatraju da su nezamjenjivi, a ne znaju čak ni note. Vrijeđaju se kad im neko ponudi pomoć koja bi im svakako koristila. Kad sam ja počinjao koristio sam sva-

ki trenutak da razgovaram sa iskusnijim od sebe, pitao sam ono što nisam znao. Uostalom, nije sramota pitati – već ne znati. Ali to današnji pjevači zanemaruju.” Ova konstatacija, kako ga Safet Isović okvalificira, klasičara, legende i barda sevdalinke Zaima Imamovića, značajna je poruka da sevdalinku ne smijemo nikada i nikako zanemariti na našim prostorima.

Zadnjih godina sevdalinkom su se, osim Omera Pobrića, koji je osnovao Institut sevdaha i okupio nekolicinu vrlo renomiranih izvođača sevdalinke i time u velikoj mjeri popularizirao ovu vrstu umjetnosti, puno bavili Munib Maglajlić i Enes Kujundžić. Najviše tekstova i vrijednih komentara na Internet pretraživačima je iz opusa i djela Muniba Maglajlića. Ovdje bi istakli njegov vrijedan tekst o jednom od najznačajnijih sakupljača, ali i interpretatora sevdalinke i pripovjedača, Hamdije Šahinpašića, rođenog u Pjevljima 1916. godine i jednog od posljednjih “živih i djelatnih baštinka u tradicijskom lancu bošnjačkog usmenog pjesništva”. Njegov repertoar čine pretežno, nešto duže lirske pjesme, koje se književno imenuju kao balade i romanse. Za Šahinpašića, profesor Maglajlić kaže da je on zapravo svojevrsni pjevački fenomen, koji je znao otpjevati stotine pjesama na bosanskom, turskom i albanskom jeziku. Poznati crnogorski etnomuzikolog Miodrag Vasiljević je nekom prilikom zabilježio uživo oko 300 pjesama, koje mu je Šahinpašić otpjevao a on snimio na magnetofonsku vrpcu. Kasnije su te pjesme s notnim zapisima i dvojezično objavljene u Moskvi 1967. godine (na ruskom i srpskohrvatskom jeziku), a naš prijevod je “Jugoslovenske narodne pesme iz Sandžaka. Po pevanju Hamdije Šahinpašića iz Pljevalja”. Miodrag Vasiljević nije uspio za života završiti ovu zbir-

ku, već su to realizirali njegova kćerka Radmila (udata Petrović) i njeni studenti.

I najzad, treba spomenuti mišljenje Ludvika Kube o sevdalinci. On kaže: “Naziv sevdalinka uobičajio se kod nas tek posljednjih godina, kada su Bosna i Hercegovina postale poznatije. Sada su osjetljivi ljudi imali priliku da dožive draž melodije ovih ljubavnih pjesama, kojima je primjesa orijentalnog elementa davala, ne samo čar i ljepotu, već je i znatno doprinijela da se na slovenskom tlu odnjeguje zanimljiv tip sevdalinke. Ranije, kada su u Evropi južnoslovensku pjesmu znali samo u pogledu teksta, lirske pjesme su općenito nazivane ženske, za razliku od epskih ili muških...” Ova Kubina konstatacija s početka prošlog stoljeća, kao da je pisana u zadnjem desetljeću, samo se odnosi na novu BiH.

Zahvaljujući pretraživačima na Internetu, sve više informacija dobijamo o sevdalinkama, a njeni zaljubljenici pronalaze i stavljaju zaboravljene, ili rjetko aranžirane tekstove, u blogove. Jedan od najbogatijih se može naći pod nazivom “Bosnaske sevdalinke” (www.najljepse-sevdalinke-2.html). U ovom vrijednom i bogatom izboru nalazi se i jedna od pjesama Bajre Redžića, koju je autor bloga podveo pod: “tumači Bajro Redžić iz Cazina, banjalučka sevdalinka” a radi se o pjesmi “Zaplivale dvi mornarke”:

Zaplivale dvi mornarke,
Dvi mornarke - dvi sestrice
Beg Emina i Fatima.
Beg Emina utonula,
A Fatima isplivala.
Beg Emina govorila:

“Oj, Fatima, sestro moja,
Nemoj kazat' majci mojoj,
Da sam mlada utonula,
Već joj kaži - udala se,
Preko mora za Omera,
Sitni p'jesak - svati moji
Ljute guje - za've moje,
Jablanovi - djeverovi,
Sinje more - drakče moje!

I sam sam zaljubljenik sevdalinke. Pratim šta o njoj pišu i one koji ih pjevaju. I sam poneku aranžiram ili zapjevam. Rijedak sam sretnik koji je imao priliku lično poznavati legende sevdaha Himzu Polovinu, Zaima Imamovića, Safeta Isovića, Zekerijaha Đezića, te Bajru Redžića. Rahmetli Zaim i Zekerijah su bili moji pacijenti i družili smo se, a s rahmetli Himzom i Bajrom sam znao neku i otpjevati. Sa Safetom sam ponekad znao razmijeniti koju, jer je Safet znao da i sam potičem iz porodice u kojoj se njegovala a i danas njeguje sevdalinka. Rahmetli moj otac Muhamed Mašić zabilježio neke od sevdalinki između dva svjetska rata i našle su se u knjizi Muhameda Žere, a brat Amir Mašić intenzivno piše sevdalinke i neke od njih su ukomponirane i snimljene na medijima. Prilično dobro znam da posljednjih godina ima malo dobrih tekstova sevdalinke. To je bio razlog da smo odlučili štampati ovu zbirku u kojoj zaljubljenici narodnih pjesama i sevdalinki mogu pronaći adekvatan tekst za svoju dušu i upotrebu.

Sarajevo, januara 2008. godine

PROF. DR. IZET MAŠIĆ

Nepoznate riječi

A

adžamija – živahan neiskusani

ajren – meteno mlijeko, mlačanica

anterija – duga haljina nakićena koja se nosila u gradovima

aršin – mjera za dužinu (75 cm)

B

bajanje – ogovaranje

beaz – bijelo

begenisati – voljeti

belenzuci – narukvice

bestilj – pekmez

bezistan – natkriveni prostor sa više dućana kao trgovački centar

bom da – tako je

brusa – jastuk iz bruse

bulbul – slavuj – sojka

butum – vas – sav

C

cepelin – posuda koja izrađena od pocinčanog lima stavljala se kroz kolo šporeta da bi najbrže provrela voda

cura - djevojka

Ć

ćurčija – krznar

Č

čabutija – izvezeno sa arapskim pismom

čador – šator

čefurija – mirisna masa od čabenske
čelmaši – kitiri, kokice
čempres – crnogorično drvo u obliku jablana
čit – basma (jeftinije šereno platno)
čulhan – ulaz u stepenište

D

dabulhana – muzika – glazba
demiri – gatre (rešetke) na prozorima u donjim prizemnim prostorijama
dert – kahar – tegoba
diba – teška svila
diple – gajde (muzički instrument)
dućan – manja prodavnica
dukma – kurzova uljevaća (ulivaća)

Đ

đe – gdje
đerđef – ram za vezenje
deşma – lončić
đumruk – carina

DŽ

džam – okno
džezma – lančić
džiđa – komadić

E

eba – nene – baba
efendija – gospodin
eglen – govor

F

feredža – dio zara kog su nosile muslimanke u staro doba
fiškal – prefrigan
firer – vođa

G

garib – proleter

garvan - gavran

gasulenje – kupanje

gazipaša (gazija) – junak borac

gonde – cvijetni pupoljak

granap – manja prodavnica mješovite robe

H

haber – glas

hajam – konjska orma

hal (kahar) - tuga

hamam – javno kupatilo

harač – naplaćen porez

harambaša – Hajdučki vođa

hasura – prostirka od trske istkana

hidžaret – odlazak u pečalbu – u svijet

Hisefa – dio Banja Luke – kao jedan kvart

hršum – strogo

I

ibrišim – crni konac

imaret – javna kuhinja

izmetala – izbacila

J

jabanija – žuta deblja marama može poslužiti kao čalma oko fesa kod Hadžija

jagluk - veći rubac

jami – mani – Doboje, Gračanica

jami – uzmi – oko Sarajeva

janluk – jela od tjestenine; gurabije, pite itd.

jašmak – veo

jazuk – šteta

jetim – djete (neiskusna osoba)

jezdi – hodi – ide

jide - jede

K

Kada – ime

kada – cura – djevojka

kadar – moćan

kadifa – pliš

kadija - sudija

kajda – melodija

kajmekam – upravitelj

kanat – krilo prozora ili kapije

kapiđik – sporedni ulaz u bašču iz avlije – dvorišta

kara – crn

kavaz – čuvar

kazandžija – kotlar

klepnu – zalupi

kolen – pas ispod trbuha konja koji drži držač samara

kumaš – brokat

kumrija – ptica

kundurđija – šuster – obučar

kundure – cipele

kuskuna (paldum) – zadnji

L

lahor – povjetarac

lebro - rebro

lemeš – dio pluga

lenger - renten

letrobih – elektro distribuciona poslovnica

lila – ljubičasto

lingišpil - ringišpil

lopinda – zelena smokva

LJ

lje - sigurno

M

madžarija – veliki dukat

mahala – muslimansko naselje

malta – ulaz u grad gdje se naplaćivao ulaz robe, stoke i slično

mašinfirer - mašinovođa

meit – mrtvac

mejhana – gostiona – birtija

melekša – vrsta cvijeta - ljubičica

metni – stavi

minder – dušek veći

more (nemere) – može (ne može)

morija – kuga

mundule – stega – šarafug – škrip

mušebak – izrađen od tankih letvica u starim bosanskim kućama koji se nalaze

mutvak – ljetna kuhinja

N

na džiđuke – u komadiće

neimar – građevinski majstor višeg ranga

none – noge

nuto – vidi

O

ogra – zlatna ogrlica

otehiri – sačekaj

P

parip - konj

pekva - sać

poduminta – temeljna gređa

poreni – potjeraj
prekuća – pred kućom
prijoni – požuri

R

ranga – ranjika
rukatka – zemljani lolnac

S

sabur – strpljenje
sarač – remenar
Saraj baš mahrama – izrađena marama u Sarajevu
sejmen – žandar terenski policajac
sevдах – ljubav
sevlija – čepres – sevli stas (vitka stasa)
sinija – sofrа
srča – staklo
subaša – podoficir

Š

šadrvan – šedrervan – fontana – vodoskok
šiljite – tanji dušek za sjedenje
šimšir – crnogorična ukrasna živica

T

tahta – daska
tasliđa – bijelo polje
teferidž – teferič – izlet
tekija – kuća gdje se nalaze derviši
telek – helać – u propast
teke – malo
tenešir – sto za opremanje meita
ters – ljut na svoju ruku
terzijan – trzalica
tiljer – dunder – stolar

tolić – malo prije
trafika – kiosk gdje se prodaje duhan, cigare, šibice i slično
trno kop - budak
turbe – nadgrobna građevina – kao spomenik
turundži – narandžasto

U

u zaman – uzalud

V

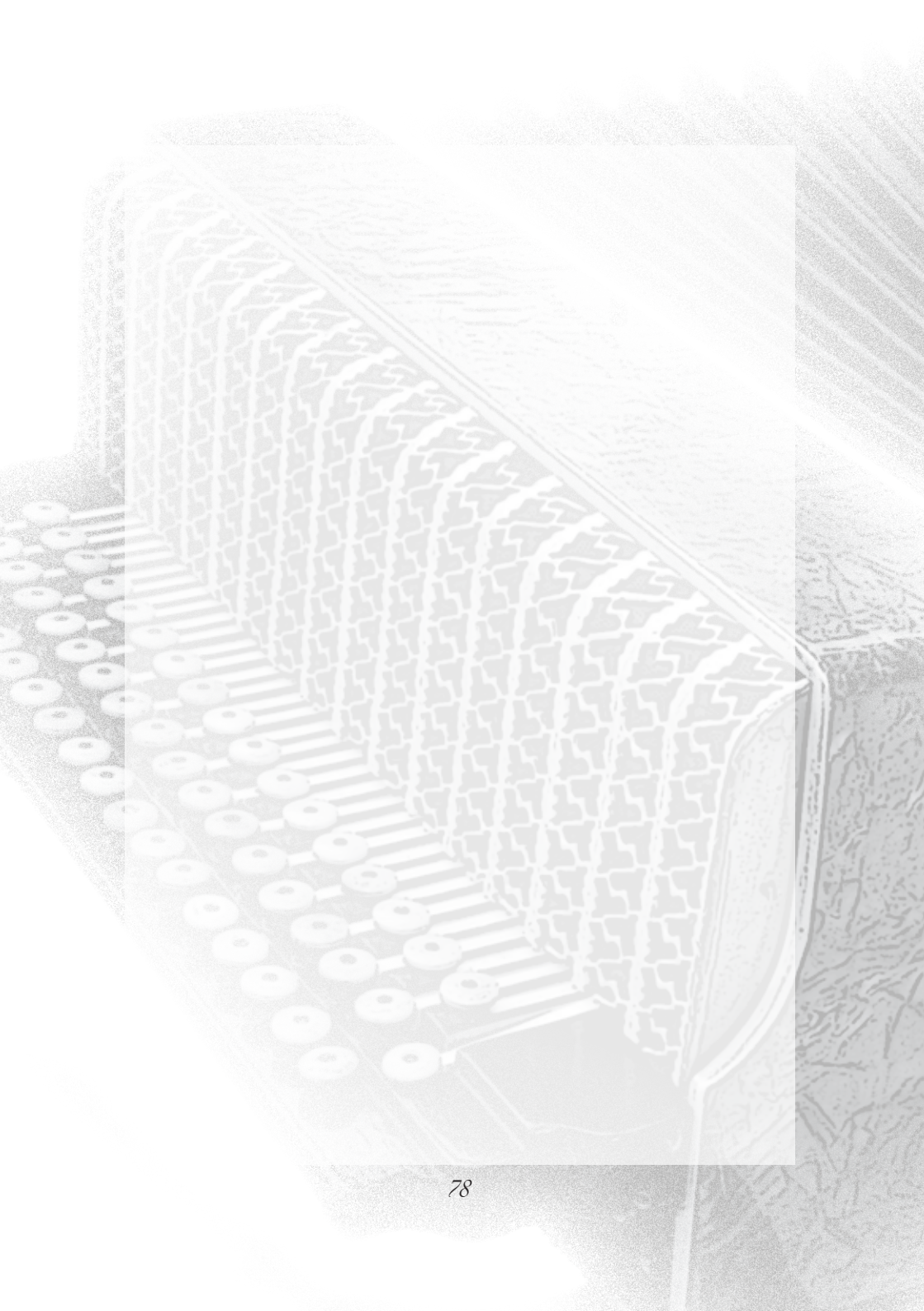
vaj (vavik) - uvijek
vakat – vrijeme
Varcara Vakuf – Mrkonjić grad
vavik – uvijek

Z

zarovi – bjele vezene ili šlingane zavjese koje su bile na pendžerima – prozorima u stara vremena
zema – robna kuća
zija fet – jelovnik
zija ret – obilazak – posjeta

Ž

žaga – testera – pila

Sadržaj

SEVDALINKA – „ODJEK NAŠIH DUŠA“ 3

PJESME 9

BIJEL BIŠĆU 11

DAN IZGUBIH KONJA JAHAJUĆI 12

BALADA KULENOVIĆ MUJE 13

KAD PUHNUŠE SABAHZORSKI VJETROVI 14

BILA VILA BIŠĆE DOZIVALA 15

BILA KRUPO 16

BILA BILKA 17

POLETILA TRI GOLUBA 18

KAD JA POĐEM SA SKOKOVA DOLI 19

REKLI SU MI ČORALIĆI DOĆI 20

STAN' MEHMEDE 21

OJ DIVOJKO, LIPOTO 22

KAD JA POĐEM SA SKOKOVA DOLI 23

SVU NOĆ MI SOKO PREPJEVA 24

CAZIN U SJEĆANJU 25

MOJ DRAGANE 26

IBRO L' MI HODA OKO GRADA 27

CAZIN GRADE 28

HEJ MUNIRE, ĐE TI JE MUHAREM 29

BLAGO S' ONOM ĐULU RUMENOME 30

VASVA 31

MAŠIN FIRER 32

KOLIKA JE DŽENETIĆA AVLIIJA 33

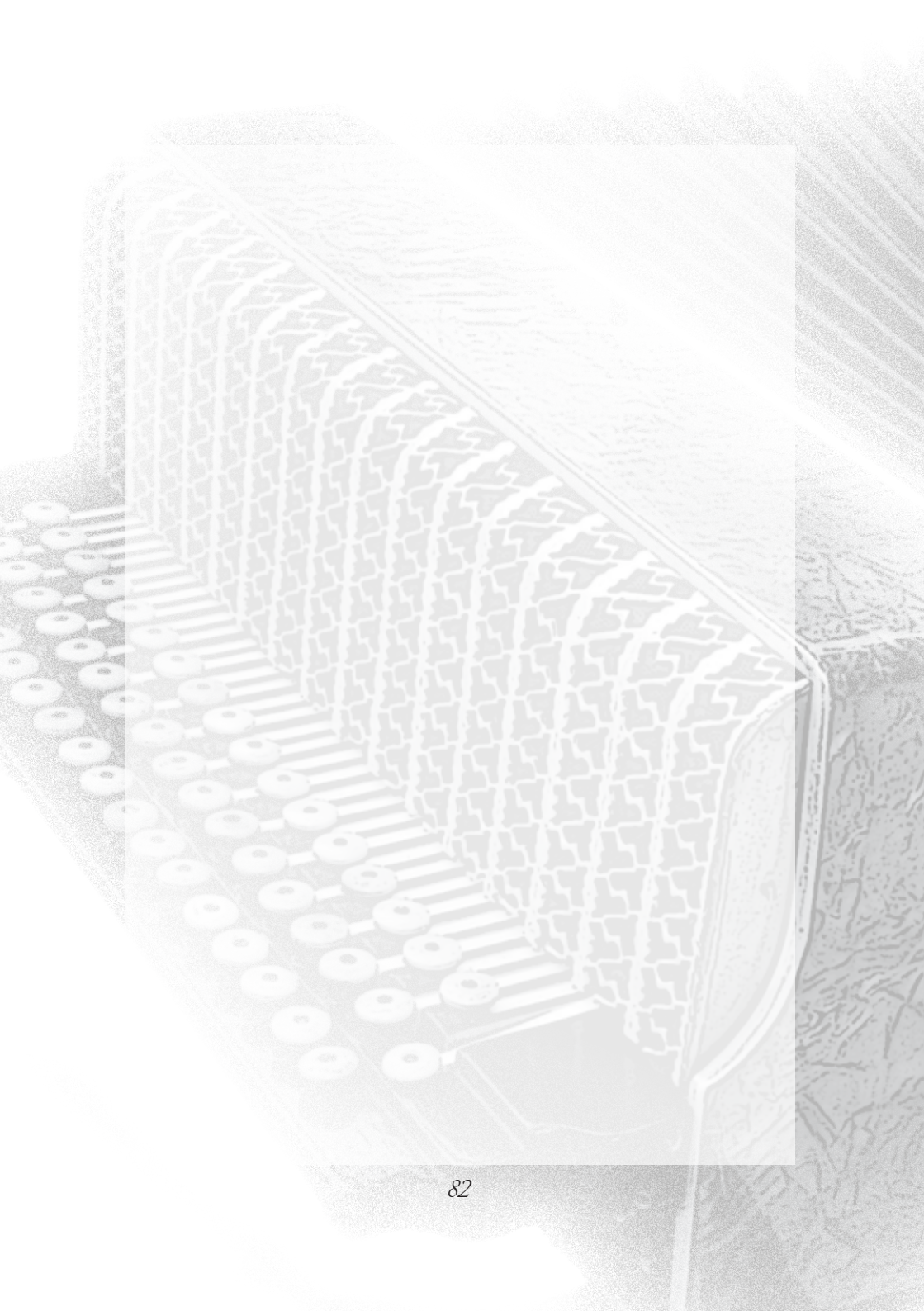
BANJA LUKO NA KRAJINI FALA 35

KOLO IGRA U KANZAFERIJI 36

PJESME IZ OSTALIH KRAJEVA BIH	37
GRIJEH	39
KAD MORIJA MOSTAR MORIJAŠE	40
DA SAM TIHI LAHOR	41
ZOVE MAJKA PAŠU SOKOLIJU	42
OJ MJESEČE	43
BOSTAN PLIVLA	44
GONĐE MEHI MISIR OMILIO	45
MUJO SE SPREMA NA VOJSKU	46
SVE SAM DERTLI	47
OJ KIŠICE	48
ZALUD TEBI DERVIŠ-BEGOVICE	49
MADŽARIJO, ŽUTA LI SI	50
GOROM JEZDI BUDIMSKI BEŠLAGA	51
U SEOCU MALENOM VITEZU	52
SINJA MAGLA PO HISETI PALA	53
PROŠETALA HANA PEHLIVANA	54
I JA IMAM SLATKO LANE	55
NAPOMENE	57
BAJRO REDŽIĆ, DOAJEN BOSANSKOHERCEGOVAČKE SEVDALINKE	61
NEPOZNATE RIJEČI	71
NOTNI ZAPISI PJESAMA	81

The background of the page is a grayscale image of a spiral-bound notebook. The notebook is open, showing a lined page on the left and a textured cover on the right. The cover has a subtle, embossed pattern. The notebook is positioned diagonally across the frame. A semi-transparent white rectangular area is overlaid on the notebook, containing the title text.

NOTNI ZAPISI PJESAMA

Bijel Bišću (Narodna pjesma - Bikač
Muzička obrada Bajro Redžić)

Alegro moderato

Handwritten musical notation for the first system, featuring a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 2/4 time signature. The melody is written on a single staff with various notes and rests. Chord symbols 'F' and 'C' are written above the staff. A 'tr' (trill) symbol is placed above the first note. A star symbol is at the end of the line.

Handwritten musical notation for the second system, continuing the melody from the first system. It includes a treble clef, a key signature of one flat, and a 2/4 time signature. Chord symbols 'F' and 'C' are present. A 'tr' symbol is above the first note. A star symbol is at the end of the line.

Handwritten musical notation for the third system, including the vocal line. It features a treble clef, a key signature of one flat, and a 2/4 time signature. The melody is written on a single staff with lyrics underneath. Chord symbols 'B', 'F', 'F7', and 'B' are written above the staff. The lyrics are: "Bi-jel Bi-šću go-lem te-te-te-te".

Handwritten musical notation for the fourth system, continuing the vocal line. It features a treble clef, a key signature of one flat, and a 2/4 time signature. The melody is written on a single staff with lyrics underneath. Chord symbols 'F', 'C7', and 'C' are written above the staff. The lyrics are: "Sa te-be se vi-di na da-ko".

Dan izgubih konja jahajudi: Narodna - Biharé

Andante

Handwritten musical score for the song "Dan izgubih konja jahajudi: Narodna - Biharé". The score is written in G major (one sharp) and 4/4 time, marked "Andante". It consists of three systems of music. The first system contains two staves of music with lyrics "Dan iz-gu-bih" and "ko-nja ja-ha-ju-di". The second system contains two staves of music with lyrics "Pje-še - vi - com go - rom pu - tu ju" and "Pje - še - vi - com go - rom pa - tu - ju". The third system contains two staves of music with lyrics "Pje - še - vi - com go - rom pa - tu - ju" and "Pje - še - vi - com go - rom pa - tu - ju". The score includes various musical notations such as notes, rests, accidentals, and dynamic markings. Chord symbols (Em, H7, F#7) are written above the staves. The lyrics are written below the staves, with some words hyphenated across lines.

Bila vila Bišće dozivala (narodna - Bihać)

široko

Handwritten musical score for the folk song "Bila vila Bišće dozivala". The score is written on two staves. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 4/4 time signature. The tempo/mood marking "široko" is written above the first staff. The lyrics "Bi - la vi - la" are written below the first staff. The second staff continues the melody with lyrics "Bi - šće do - zi - va - la". The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings (f, mf, c). Chord symbols (Fm, C7, C) are written above the notes. Fingerings (1, 2, 3, 4, 5) and breath marks (q) are also present. The piece concludes with a double bar line.

Bila Krupo

(narodna - Bos, Krupa
muzička obrada, Bajro Redžić)

Andante

Bi-la krupo i bi-li-lo tvo je za-lu-du ti

sve bi-li-lo tvo je Da se zna-de

da sam ne-ci-da ta met-ne bi-me kru-pi

kaj-me-ka — nja

Bila Bilka Narodno - Cazin

Bi-la Bil-ka

Bi-la Bil-ka di-voj-ko

ti-la Bil-ka

p

Poletila tri goluba (narodna - Cazin)

široko

Handwritten musical score for the song 'Poletila tri goluba'. The score is written on two staves. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 4/4 time signature. The melody is written with various note values, including quarter, eighth, and sixteenth notes, and rests. The lyrics 'Po - le - ti - la tri - go - lu - ba' are written below the first staff. The second staff continues the melody with lyrics 'ba - sa tri sa ne - ba - v - k - ni'. The score includes dynamic markings such as 'p' (piano) and 'f' (forte), and articulation marks like slurs and accents. There are also some handwritten annotations, including a '3' above a measure in the second staff.

(narodno - Cačin)

ad lib *Rubato* Kad ja podem sa Skokova doli

Kad ja po-tem sa Sko-ko-va do - li

Kad ja po-tem sa Sko-ko-va do - li

ma-la - mo-ja pen-bier mi et vo - ri

Allegretto Reklji su mi čoraki dođi (narodna - Cazin)

Handwritten musical score for the folk song "Reklji su mi čoraki dođi". The score is written on three staves. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a common time signature (C). The melody is written in a simple, rhythmic style. The lyrics are written below the notes. The second staff continues the melody and includes a double bar line. The third staff concludes the piece with a final cadence. The lyrics are: "Rekl-ji su mi Co-ra li-ci do-đi ma me me ma me tri me mi-om-ka ma-me so-vil vi-le raz-vil vi-le il me ma-me il me va-ra-ju ju ka-koj il me va-ra-ju".

Rekl-ji su mi Co-ra li-ci do-đi ma me me ma me
tri me mi-om-ka ma-me so-vil vi-le raz-vil vi-le il me ma-me
il me va-ra-ju ju ka-koj il me va-ra-ju

Šireko Stan Mehmede (narodna - Cazin)

Štan Meh-me-de si-taj ho-de do-ne-si-mi
 džu-gum vo-de džu-gum vo-de
 Tu-mi tu-mi po-taj-mi džu-gum vo-de

Čazin

1) G' divojko lipoto

Handwritten musical score for the piece "G' divojko lipoto". The score is written on a single staff with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The time signature is 3/4. The lyrics are written below the notes. The piece consists of two lines of music. The first line ends with a double bar line, and the second line continues the melody. The lyrics are: "G' di-voj-ko Li-po-to Ka-ri-na ne-ba-ča ni-ča de-po-gle-daj ti-ra-la-se, mi-se-čom na ne-čom".

G' di-voj-ko Li-po-to
Ka-ri-na ne-ba-ča ni-ča
de-po-gle-daj ti-ra-la-se,
mi-se-čom na ne-čom

Kad ja podem sa Skokova dobi
vori'ontat narodna - Cazin

*Allegro
vivace*

Andante ... Sva noč mi soko prepjeva
 (narodna - Sarsjevs)

Em F#m Em F#m H | Sva noč mi soko prepjeva
 Em F#m H | pre - fje - va sa gra - ne Em
 F#m H | je - le ze - le - me Em | kri - zu - bor - vo - de
 F#m H | stu - de - ne Em | zum bu - l ba - jce. mi -
 F#m H | sne.

Muzika Emir Puškar
Autor teksta nepoznat

Umjereno Cazin u sjećanjy

Handwritten musical notation for the first system. It consists of a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 2/4 time signature. The melody is written on a five-line staff with notes, rests, and accidentals. Chords are indicated by letters: E, H7, A, E7, A, E. There are also some handwritten annotations like '1, H' and '2, H' above the staff.

Handwritten musical notation for the second system. It continues the melody from the first system. Chords include H, F#7, A, H7, E. The text 'Pjesma' is written above the staff.

Handwritten musical notation for the third system. The lyrics 'Ca-zin u sje-ca-njy' are written below the staff. Chords include A, E, H, A, E, F#7, H. The text 'Pjesma' is written above the staff.

Handwritten musical notation for the fourth system. The lyrics 'sa ne-bom e-no-raz-go-va' are written below the staff. Chords include A, E7, A, A, E7A. The text 'Refren' is written above the staff.

Handwritten musical notation for the fifth system. The lyrics 'To zla-to ku-ju ku-ju be-har ne-bom u ge-tu' are written below the staff. Chords include A, E7, A, A, E7A. The text 'Refren' is written above the staff.

Handwritten musical notation for the sixth system. The lyrics 'Pa Ca-zin po-put ha-majli-je-e no-sim ti sr-ca svud po-svi-je-tu' are written below the staff. Chords include A, E7, A, A, E7A. The text 'Refren' is written above the staff.

slobodno
 Moj dragane
 Narodna - Cazin

Moj dra-ga-ne ku-ti-je bom - bo-na ti ne i-di
 de je gos-ti-o - na

Handwritten musical score for a song. The score is written on a five-line staff with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The time signature is 4/4. The lyrics are written below the notes.

3) Ca-zin gra-de Ca-zin

ru - ka - ma

Ca-zin gra-de hoj la - ne, Ca-zin gra-de moj dra - ga - ne

Ca-zin gra-de i te - be mi fa - le - e,

4) Hej Munire deti je Maharem Cazin

Handwritten musical score for the song "Hej Munire deti je Maharem Cazin". The score is written on two staves. The first staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 2/4 time signature. The melody consists of several measures with lyrics underneath: "Hej, Mu-ni-re, hej, Mu-ni-re deti je Ma-ha-rem". The second staff is in bass clef with a key signature of one sharp (F#). It contains a bass line with lyrics: "de-ti je Mu-ha-rem".

6) Blago's onom đula rumenome carzin

Handwritten musical score for the song "Blago's onom đula rumenome carzin". The score is written on two staves. The first staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C). The melody consists of quarter and eighth notes. The lyrics "Blago's o nom bla - gò's o - nom đù - lu ru - me" are written below the notes. The second staff is in bass clef with a common time signature (C) and contains the lyrics "no - me" written below the notes.

5) Vasva

Erzin

Handwritten musical score for 'Vasva' and 'Erzin'. The score is written on two staves. The first staff is in G major (one sharp) and 3/4 time. The second staff is in G major (one sharp) and 3/4 time. The lyrics are written below the notes.

ki-ša pa-da tra - vu ro si, mi-la-di ri - tet

Va - suu pro - ši ki-ša pa - da, si

Mas'ih finer napic se vine
Traunik

Handwritten musical score for the song "Mas'ih finer napic se vine" (Traunik). The score is written on four staves. The first staff is in treble clef with a 4/4 time signature. The lyrics are written below the notes. The second staff continues the melody. The third staff includes a triplet of eighth notes. The fourth staff concludes the piece with a double bar line and a fermata over the final note.

re
Haj mas'ih fi
na - pi - o se vi - na
Haj izna - d se - be a ma - n va - tre iz - ba
ci

Kolika je Dženeti'ca avleja Sarajevo

Handwritten musical score for the song "Kolika je Dženeti'ca avleja Sarajevo". The score is written on a single staff with a treble clef and a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The lyrics are written below the notes. The music consists of several phrases, each ending with a double bar line. The lyrics are: "ko-li-ka-je-je, Dže-ne-ti-ca av-li-ja av-li-ja ponjoj se će gon-de La Le Mu-li-ja Mu-li-ja".

Banja Luka na Krajini fa la
 B. luka

Haj' Banja Lu - ko - o

na Kra - ji - ni fa - la

haj' ni - ko - mo ne - zna a man ni - bi - je - ga

ha - la.

Kolo igra cr konzertni

B. Lukca

ko lo l kgra, na j ko lo
i gra u kan za fe ni ji
i ko lo vo kda Ha
a ma glaj li da

Kad morišo Mostar moriše (narodna - Mostar
 (muzi. obrada Bojro Režić)

Andante

Musical notation for the first system, including chords (Am, E7) and a key signature change to one sharp (F#).

Musical notation for the second system, including chords (Am, F, Dm) and a key signature change to natural (F).

Rubatto

Musical notation for the third system, including chords (Am, E7, F, Dm) and the beginning of the vocal line with lyrics: "Kad mo-ri-ja - a Mo-sta-r ja - se".

Musical notation for the fourth system, including chords (Am, E7, F, Dm) and lyrics: "pa-u-mo-ri i sta-ro do-đe".

Musical notation for the fifth system, including chords (Am, E7, F, Dm) and lyrics: "maj-ci b-ra - hi - ma - jo".

Musical notation for the sixth system, including chords (Am, E7, F, Dm) and lyrics: "u grabe ko - pa - ti vec ga ko - pa".

(u II i uIV strofi refresi se ponauja reči teksta)

emjereno Da sam onaj tili Lahor (Tekst G. Čekić M muz. obrada P. Čajković Redić)

Musical score for voice and guitar. The score is written in G major and 2/4 time. The lyrics are: "Da sam onaj tili Lahor i mi-nis kra-de s' Kat-me-ra".

The score includes a key signature of one sharp (F#) and a time signature of 2/4. The melody is written on a single staff with a treble clef. Chords are indicated above the staff. The lyrics are written below the staff.

Chords used: Am, E7, Am, H7, F, Dm, H, Am, E, H7, Am, H7, E, F, Am, Dm, F, Am, E, Dm, H7, Am, E.

Lyrics: Da sam onaj tili Lahor i mi-nis kra-de s' Kat-me-ra.

široko

Zove majka pašu Solju
(narodna - Više grad)

Zove majka pašu pašu so-ko-li-ju
Svih zla-ta-ra vis so-ko-ko-vi-da
Moj Meh-me-de nad car-tvom
Sa-mu Bag-da-du tur-dov Be-ču i rav-nom
By-di-mu Siv-ju Bas-nu ni kad ne po ho
A ja sta-ra ho-ču u-mi-je-ti

Poravno
 Bostan plivLa Mahmut pašinica
 (narodna - B. Luka)

Handwritten musical score for the song "Bostan plivLa Mahmut pašinica". The score is written on a single staff with a treble clef and a 3/4 time signature. The lyrics are written below the notes. The music features a mix of eighth and sixteenth notes, with some triplets and rests. The lyrics are: "Haj bos-tan pli Mah-mut pa-si, ni Haj pre-kri-la se a-mah sa-raj baš mah-ra in om."

Rubato Sve sam dertli i kohanli
 Cuarodner - B. Luke

Ha - i sve sam der - tu
 ah - i - ka - tar
 sa - m se raz - go - va
 Ah - sam se raz - go - va - ram

Zalud tebi Derviš begovice
Chardna - B. Luka

Andante

Handwritten musical score for the song "Zalud tebi Derviš begovice" by Chardna - B. Luka. The score is written on two staves in G major (one sharp) and 3/4 time. The tempo is marked "Andante". The melody features several triplet markings (indicated by a '3' over a group of notes) and a fermata over the word "za". The lyrics are: "Za - lud te - bi za - lud te - bi Der - vis be - go - vi - ce".

Široka Madžarijo zatači si (narodna)

The image shows a handwritten musical score for a folk song. It consists of five staves of music. The first staff is the vocal line, and the following four staves are for a piano accompaniment. The lyrics are written below the notes. The music is in a 3/4 time signature and features a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The score includes various musical notations such as treble clefs, notes, rests, and dynamic markings like 'f' and 'p'. There are also some handwritten annotations and fingerings indicated by numbers 1-5.

Ma - dža - ri - jo zatači si
 Ne - vje su e bli - je - dači si
 Ma dža - ri - jo
 zatači si
 ne - vje su ce bli - je dači si

Gorom jezdi Budimski Bešlaga
Andante *narodna*

Handwritten musical score for the song "Gorom jezdi Budimski Bešlaga". The score is written on four staves with lyrics in Cyrillic. The tempo is marked "Andante" and the style is "narodna". The music is in 2/4 time and features a key signature of one sharp (F#). The lyrics are: "Go-rom je-zdi Bu-dim-ski Beš-la-ga si-je-ri-nim di-x-gom du-zel U-mi-ha-ka-nom Kad su bi-li na sredi go-re čar-ne. Pro-ge-va-re a Bu-dim-ski Beš-la-ga." The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings.

Go-rom je-zdi Bu-dim-ski Beš-la-ga
 si-je-ri-nim di-x-gom du-zel U-mi-ha-ka-nom
 Kad su bi-li na sredi go-re čar-ne.
 Pro-ge-va-re a Bu-dim-ski Beš-la-ga.

Rubato
 U seocu malenom vitezu
 Narodna - Vitez

U se - o - cy ma - le - nom vi - te - zu
 se - dam eu - ra za - der - de - fom ve - zu sva - ka ve - ze
 sva - ka spre - ma - ra - da da do - ee - ka
 be - ga gos - po da ra da do ee - ka
 be - ga gos - po da ra

Moderetto
Sinja magla po Hiseti pata
(narodna - B. Luke)

Handwritten musical score for the song "Sinja magla po Hiseti pata". The score is written on three staves in a single system. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 4/4 time signature. The tempo and mood are indicated as "Moderetto". The lyrics are written below the notes. The first line of music includes a triplet of eighth notes. The second line of music features a slur over a group of notes. The third line of music also features a slur over a group of notes. The lyrics are: "Si - nja ma - gla po Hi - se - ti pa - la".

Rubato. Pošetala Hana Pehlivana (narodna — Livno)

Handwritten musical score for the song "Pošetala Hana Pehlivana" (folk song from Livno). The score is written on five staves. The first staff is the vocal line, starting with a treble clef and a common time signature. The lyrics are written below the notes. The second staff is the piano accompaniment, starting with a bass clef and a common time signature. The score includes various musical notations such as triplets, slurs, and dynamic markings like "Rubato".

Lyrics:
 Haj' po-še-ta la a Ha-na
 peh-li' " va na
 qi-ga haj' is-pred dvor-ca
 Fir-dus ka-pe na

Rubato ja imam sletko lane curu geravu
 narodnina - Sarbeus

ja i-mam sla-tko la-ne fe-u-ru qa ra-tu-u
 Da je ne-mis ni sam sal-tan u svom ha-re-mu